

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2785

Vragen van het lid **Eerdmans** (JA21) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de criminaliteit en geweldsdelicten door asielzoekers in Budel* (ingezonden 1 maart 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Van der Burg** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 18 mei 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2169.

Vraag 1, 2, 3, 5, 6 en 7

Houdt het feit dat u in antwoord op mijn Kamervragen van 27 januari¹ niet ingaat op verblijfsrechtelijke sancties in dat geen van de 58 asielzoekers die de afgelopen drie maanden zijn veroordeeld daar verblijfsrechtelijke consequenties van heeft ondervonden?

Houdt dit in dat bij geen van de betrokkenen de verblijfsvergunning is afgewezen of ingetrokken? Zo ja, waarom niet? Zo nee, bij hoeveel personen dan wel?

Houdt dit tevens in dat geen van de betrokkenen conform het Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS)-protocol is overgedragen aan de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTV)? Zo ja, waarom niet? Zo nee, hoeveel personen dan wel en in hoeveel gevallen is er ook daadwerkelijk sprake geweest van aantoonbaar vertrek?

Hoeveel vonnissen zijn er in heel 2021 geweest in zaken die betrekking hebben op verdachten die in het AZC in Budel verbleven? Om hoeveel veroordelingen ging het?

Bij hoeveel van deze betrokkenen is de verblijfsvergunning afgewezen of ingetrokken?

Hoeveel van deze betrokkenen zijn conform het VRIS-protocol overgedragen aan de DTV? Hoeveel van hen zijn aantoonbaar vertrokken?

Antwoord 1, 2, 3, 5, 6 en 7

Het is gebruikelijk dat door de lokale overheid wordt gerapporteerd over de lokale situatie. In het duidingsonderzoek van het WODC over de incidentenregistratie over 2019, dat ik onlangs naar uw Kamer zond², zijn ook cijfers opgenomen over onder andere de gemeente Cranendonck. Ik heb het WODC

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1736.

² Beleidsreactie WODC rapport Incidenten en misdrijven op en rond COA-locaties d.d. 11 maart 2022 (Kamerstuk 19 637, nr. 2832)

gevraagd om dit jaar een nieuw duidingsonderzoek uit te laten voeren. Daarnaast geldt dat deze gegevens niet standaard worden bijgehouden in de geautomatiseerde systemen. Om antwoord te kunnen geven op deze vragen zullen derhalve handmatig de dossiers bij de verschillende ketenpartners moeten worden doorgenomen en vervolgens meerdere bestandsvergelijkingen moeten worden gemaakt om te beoordeelden of er sprake is geweest van personen die in de opvanglocatie Budel-Cranendonck verbleven, verdachten waren, veroordeeld zijn, van wie vergunningen zijn ingetrokken en of vanuit de strafrechtketen zijn overgedragen aan de DT&V. Gelet op de grote hoeveelheid werk die dit met zich meebrengt wil ik u graag verwijzen naar de hiervoor genoemde duidingsonderzoeken.

Vraag 4

Hoeveel COA-sancties zijn er in heel 2021 opgelegd aan personen die in het AZC in Budel verbleven?

Antwoord 4

In 2021 zijn er in totaal ca. 360 maatregelen opgelegd aan personen in de opvanglocatie Budel-Cranendonck. Hierbij valt onder meer te denken aan 40 personen die naar een zogeheten Handhavings- en Toezichtlocatie (htl) zijn overgeplaatst en 30 gevallen waarbij van iemand 8 weken zakgeld is ingehouden.

Vraag 8, 9 en 10

Hoeveel personen die op enig moment in 2021 in een Nederlandse COA-locatie verbleven zijn veroordeeld door de (politie)rechter? Hoeveel van hen waren veiligelanders?

Bij hoeveel van deze personen is de verblijfsvergunning afgewezen of ingetrokken? Hoeveel van hen waren veiligelanders?

Hoeveel van deze personen zijn conform het VRIS-protocol overgedragen aan de DT&V en hoeveel van hen zijn aantoonbaar vertrokken? Hoeveel van hen waren veiligelanders?

Antwoord 8, 9 en 10

Voor het zomerreces zal het WODC het Incidentenoverzicht 2021 publiceren waar informatie van het COA, de Politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Rechtspraak verzameld wordt. Tot die tijd verwijs ik naar de incidentenoverzichten over 2019 en 2020.

De Staat van Migratie 2021 zal informatie bevatten over het aantal ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen in het jaar 2021. Dit zal gaan over *alle* ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen en niet enkel over personen die in dat jaar in de COA-opvang gezeten hebben. Het is niet mogelijk om specifiek over deze groep vreemdelingen te zeggen hoeveel er ingevolge het VRIS protocol aantoonbaar vertrokken zijn. Wel kan er in algemene zin gezegd worden dat er in 2021 ongeveer 1.040 criminele vreemdelingen zijn vertrokken tijdens of aansluitend aan hun gevangenisstraf. Hiervan heeft 71 procent Nederland onder toezicht van de overheid verlaten. Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten. Het aandeel vreemdelingen dat op eigen gelegenheid is vertrokken bedraagt 29 procent.

Vraag 11

Deelt u de mening dat asielzoekers die een misdrijf begaan standaard in vreemdelingendetentie moeten worden geplaatst en uitgezet moeten worden, ook indien sprake is van straffen lager dan respectievelijk zes en tien maanden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, gaat u zich inspannen om de belemmerende regelgeving hieromtrent weg te nemen?

Antwoord 11

Nee. Vreemdelingrechtelijke detentie vindt plaats op vreemdelingrechtelijke gronden. Het is wettelijk niet mogelijk om vreemdelingenrechtelijke detentie toe te passen om de «enkele» reden dat er sprake is van een gepleegd misdrijf. Daarvoor is het strafrecht bedoeld. Sinds 2015 zijn meerdere beleidsaanscherpingen ingezet ten aanzien van het intrekken van verblijfsver-

gunningen asiel op grond van openbare orde.³ Zoals eerder door mijn voorganger aangekondigd, wordt momenteel onderzocht of er aanleiding is om binnen het internationale juridische kader een verdere aanscherping door te voeren.⁴

Vraag 12 en 14

Hoe beoordeelt u het feit dat het percentage ingewilligde asielverzoeken door Algerijnen sinds het schrappen van Algerije van de lijst van veilige herkomstlanden nog altijd nagenoeg nul procent is?

Erkent u dat dit onveranderd lage inwilligingspercentage erop duidt dat de thuissituatie van Algerijnse asielzoekers in de praktijk nog altijd als veilig wordt beoordeeld? Zo nee, waarom niet? Zo ja, erkent u dat de basis onder het besluit om Algerije van de lijst van veilige herkomstlanden te schrappen hiermee is komen te vallen? Hoe gaat u hierop acteren?

Antwoord 12 en 14

In mijn reactie op vraag 8 van de Kamervragen die op 27 januari 2022 door het lid Eerdmans (JA21)⁵ zijn gesteld heb ik aangegeven dat de beoordeling ten aanzien van veilig land van herkomst is gebaseerd op de actuele landeninformatie over Algerije en de criteria uit de Procedurerichtlijn.⁶ Deze criteria hebben betrekking op de actuele situatie in het land van herkomst. Die criteria zeggen niets over welke personen met welke beschermingsvraag in Nederland asielaanvragen. Het is goed mogelijk dat de samenstelling van de aanvragers uit een als veilig aangemerkt land van herkomst ervoor zorgt dat het percentage inwilligingen alsnog relatief hoog is, terwijl andersom ook het percentage inwilligingen uit een «niet-veilig» land relatief laag kan zijn. In hoeverre de kans op asiel groot of klein is, hangt sterk af van de persoonlijke omstandigheden van de asielzoeker.

Vraag 13

Deelt u de conclusie dat het onverteerbaar is dat Algerijnen, die vorig jaar blijkens het Incidentenoverzicht van het ministerie tot de meest criminele groepen asielzoekers behoorden, desondanks niet meer in de spoor 2-procedure belanden en geen enkele beperking meer opgelegd krijgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13

Het feit dat Algerije niet is aangemerkt als veilig land van herkomst heeft inderdaad tot het gevolg dat hun asielaanvraag niet meer in spoor 2 wordt afgedaan. Dit betekent echter niet dat asielaanvragen van personen van Algerijnse afkomst niet met voorrang worden afgedaan door de IND. Mede vanwege het feit dat relatief veel Algerijnse asielzoekers betrokken zijn bij het veroorzaken van overlast en crimineel gedrag pakt de IND deze aanvragen met voorrang op. Overigens geldt voor het merendeel van de asielaanvragen van Algerijnse asielzoekers dat het gaat om asielzoekers met een Dublinclaim die in spoor 1 worden afgedaan.

Vraag 15

Bent u ermee bekend dat een meerderheid van de gemeenteraad in Cranendonck het AZC in Budel wil sluiten, maar hierbij stuit op juridische belemmeringen?⁷

Antwoord 15

Ik ben er mee bekend dat de vorige gemeenteraad in Cranendonck heeft aangegeven de opvanglocatie in de huidige vorm te willen beëindigen en niet mee te werken aan de huidige plannen. Hiermee wil de vorige gemeenteraad afwijken van de tussen de gemeente en het COA gemaakte overeenkomst.

³ Kamerstuk 19 637, nrs. 2078 en 2188

⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 2643

⁵ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1870

⁶ Richtlijn 2013/32/EU, PbEU 2013, L 180/60

⁷ Omroep Brabant, 10 februari 2022 (<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4038342/asielzoekerscentrum-in-budel-gaat-komende-twee-jaar-niet-dicht>).

Vraag 16 en 17

Waarom concludeert u desondanks dat het «een gezamenlijke wens» is om het AZC niet te sluiten, zoals u in antwoord op mijn eerdere Kamervragen aangeeft?

Bent u bereid écht voor de Budelnaren in de bres te springen door de gemeente Cranendonck te helpen onder het COA-contract uit te komen en het AZC te sluiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16 en 17

Tijdens het gesprek dat ik op 2 februari jl. heb gevoerd met de burgemeester, de commissaris van de Koning van Noord-Brabant en het COA is de gezamenlijke wens uitgesproken om de opvanglocatie in Cranendonck te behouden. Daarbij is gesproken over oplossingen op het gebied van veiligheid waarmee de rust in de opvanglocatie en de gemeente Cranendonck zou moeten terugkeren. Dit is volgens alle betrokken partijen namelijk randvoorwaardelijk voor een toekomst van de opvanglocatie, in welke vorm dan ook.

Ondanks de intentie die op bestuurlijk niveau is uitgesproken om de opvanglocatie te behouden, heeft de vorige gemeenteraad van Cranendonck op 8 maart jl. besloten dat de opvanglocatie (in de huidige vorm) in Cranendonck op 1 juli 2024 zou moeten sluiten. Op die datum loopt de omgevingsvergunning af.

Op 21 maart jl. ben ik naar de gemeente Cranendonck gegaan voor een vervolgesprek over de ingezette maatregelen naar aanleiding van het gesprek dat op 2 februari plaatsvond. Zo heeft het COA een nieuw hek geplaatst en voeren het COA en AVIM gezamenlijk kamercontroles uit. Ook zijn er extra beveiligers ingezet. Uiteraard wordt daarnaast door betrokken partijen uit de migratieketen, maar ook door het lokaal bestuur en de strafrechtketen, gebruik gemaakt van de maatregelen uit de toolbox. Ik ga ervan uit dat het met de ingezette maatregelen mogelijk is om de rust op- en rondom de opvanglocatie terug te laten keren. Daarbij komt dat het gelet op de huidige opvangcapaciteit, ook in het licht van de crisis in Oekraïne, niet wenselijk is dat er opvangplekken verloren gaan. Of er na 1 juli 2024 ruimte is voor een opvanglocatie in Cranendonck zal te zijner tijd duidelijk moeten worden. Hiertoe worden de komende periode gesprekken gevoerd.